

Kommunförvaltningen

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande promemorian *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten*

Östhammars kommun har getts möjlighet att besvara remissen *Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten* från Klimat- och näringslivsdepartementet. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Bakgrund

Regeringen har under de senaste åren vidtagit flera åtgärder för att underlätta för och främja ny kärnkraft. Det har bland annat gjorts ändringar i miljöbalken som innebär att det är möjligt att bygga kärnkraft på fler platser i landet; den tidigare begränsningen till tre platser och tio reaktorer togs bort i januari 2024.

Stora delar av de svenska kustområden är idag utpekade som riksintressen med hänsyn till miljö- och kulturvärden, dels som så kallade obrutna kustområdena och dels som så kallade högexploaterade kustområdena¹. Inom dessa områden finns ett förbud mot bland annat nya kärnkraftverk. Undantag finns dock för de platser där liknande verksamhet redan finns, som till exempel i Forsmark.

I den nu remitterade promemorian föreslås ändringar i miljöbalken som möjliggör utbyggnaden av kärnkraft på nya platser längs med kusterna. Dagens förbud innebär att platser som skulle kunna vara lämpliga utesluts utan att det kan göras en prövning i det enskilda fallet. Även vid genomförandet av de föreslagna ändringarna kan skyddet för natur- och kulturvärden, enligt promemorian, upprätthållas genom den prövning i det enskilda fallet som alltid ska göras av en kärnteknisk anläggning.

I promemorian lyfts även att lokalisering vid kusten innebär flera fördelar som bland annat närheten till kylvatten och möjligheten till sjötransporter. Även för nya slutförvar eller mellanlager kan det vara fördelaktigt med en placering nära havet ur transportsynpunkt.

¹ Kustområdet i Östhammars kommuns ingår i riksintresse för högexploaterad kust.

Kommunförvaltningen

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun delar den i promemorian framförda synen på kärnkraftens viktiga roll i svensk elförsörjning. Kommunen delar även synen att placering vid kusterna innebär många fördelar, både för kärnkraftverk och för andra kärntekniska anläggningar som mellanlager och slutförvar.

Kommunen vill dock betona vikten av att även fortsatt värna om de värden som riksintressena upprättats för att skydda. Det är för kommunen av stor vikt att skyddet för natur- och kulturmiljövärden upprätthålls – det som skyddas av riksintresse högexploaterad kust bidrar på ett väsentligt sätt till Östhammars kommuns attraktionskraft. Kommunen uppfattar dock inte att de föreslagna lagändringarna innebär att skyddet för natur- och kulturvärden åsidosätts utan enbart att det blir en bedömning i det enskilda fallet, vilket kommunen är positiv till.

I den rättsliga prövningen av kärntekniska anläggningar har kommunerna en viktig roll, både enligt nuvarande prövningsförfarande och enligt det nya förfarande som regeringen föreslagit², med möjlighet att påverka anläggandet av en kärnteknisk anläggning inom kommunen område.

Östhammars kommun anser sammanfattningsvis att det finns tydliga fördelar med den föreslagna prövning i det enskilda fallet istället för det generella förbud mot nya kärntekniska anläggningar som nuvarande reglering innebär. Det är dock av stor vikt att såväl skyddet av viktiga natur- och kulturvärden samt kommuners möjlighet till inflytande över etablering av kärntekniska anläggningar inom sitt geografiska område bibehålls.

² En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar (utkast till lagrådsremiss), Klimat- och näringslivsdepartementet, 2025-10-03.